

Scientific journal
PHYSICAL AND MATHEMATICAL EDUCATION
Has been issued since 2013.

ISSN 2413-158X (online)
ISSN 2413-1571 (print)

Науковий журнал
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА
Видається з 2013.

<http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/>

Ткаченко В.М., Черевань Є.О. Професійна компетентність вчителя фізики як особистісний ступінь сформованості його компетенцій // Фізико-математична освіта : науковий журнал. – 2017. – Випуск 3(13). – С. 160-165.

Tkachenko V., Cherevan E. Professional Competency Of The Teacher Of Physics As A Personal Level Of Formation Of Its Competencies // Physical and Mathematical Education : scientific journal. – 2017. – Issue 3(13). – P. 160-165.

УДК 378.1

В.М. Ткаченко

Кіровоградський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка, Україна
tkachenkovn2@gmail.com

Є.О. Черевань

ДВНЗ "Донбаський державний педагогічний університет", Україна

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ ЯК ОСОБИСТІСНИЙ СТУПІНЬ СФОРМОВАНOSTІ ЙОГО КОМПЕТЕНЦІЙ

Анотація. Розглянуто сутність понять компетенція / компетентність під кутом зору, що компетенції – це замовлення суспільства на необхідну підготовку людини до життєдіяльності в ньому, а компетентність – це ступінь сформованості компетенцій у конкретної особистості.

Вчителеві, так же як і представникові будь-якої іншої професії, притаманні певні групи відповідних базових і спеціальних компетенцій, які мають доповнювати й посилювати ключові. Список професійних компетенцій вчителя фізики має визначатись виходячи з притаманних йому способів діяльності і складатись із цілком певних обмежених груп компетенцій: ключових компетенцій; базових (психолого-педагогічних, загальнонаукових та ІКТ) компетенцій і спеціальних компетенцій з фізики та методики її викладання.

Ступінь сформованості цих груп компетенцій у конкретного вчителя є віддзеркаленням його рівня професійної (педагогічної) компетентності. Виокремлюючи ступені сформованості кожної зі складових груп професійної компетенції вчителя, можна розглядати певні рівні відповідних компетентностей, які є компонентами професійної компетентності вчителя. Для вчителя фізики, це компетентності: психолого-педагогічна; загальнонаукова; ІКТ і з фізики та методики її викладання.

Різні підходи до класифікації видів професійної компетентності вчителя фізики породжують велике різноманіття її складових компетентностей, що зустрічаються в публікаціях.

Ключові слова: компетенція, компетентність, професійна педагогічна діяльність, вчитель фізики, професійна компетентність, рівні компетентності, компоненти професійної компетентності вчителя фізики.

Постановка проблеми. В сучасних умовах відбувається реорієнтація традиційної парадигми освіти, яка передбачає передачу молодому поколінню досвіду людства у вигляді певного набору знань, умінь і навичок на особистісно-орієнтовану, яка спрямована на можливість творчої реалізації природних здібностей та духовне становлення й розвиток особистості – компетентісно орієнтовану освіту. «Особливого значення сьогодні набуває так званий компетентісний підхід, що розглядається багатьма системами освіти, як новий, такий, що впливає не тільки на саму структуру знань, а й на якість освіти в цілому» [2].

В основу реформування середньої освіти, згідно з новим базовим законом України "Про освіту", покладені особистісно-орієнтований, діяльнісний і компетентісний підходи. Аналізуючи цей закон, Ляшенко О.І. [9] приходять до висновку про необхідність перегляду концептуальних засад підготовки педагогічних працівників до роботи в умовах нової української школи. Нова методологія освітніх стандартів, при цьому, має бути націлена на кінцеві результати, тобто на здобуття професійних компетентностей. Зауважимо що компетентісний підхід, так же як і інформаційно-комунікаційні технології, прийшов в освіту із потреб бізнесу.

Адже наше сьогодення характеризується стрімкими змінами в системі виробництва. Для підтримки виробництва потрібні фахівці здатні не лише пристосовуватись до таких змін, а й ефективно виконувати свої професійні обов'язки в таких мінливих умовах. Тому й система підготовки майбутнього вчителя в педагогічному університеті має ґрунтуватись на запровадженні компетентісно орієнтованих методик і технологій навчання та оцінювання результатів навчання. «Компетенции и результаты образования – новые точки «стягивающие» образовательный процесс. При этом квалификация не исчезает. Она «снимается» в гегелевском смысле и переходит в качестве одной из ключевых групп в структуру компетенции» [1].

Аналіз актуальних досліджень. В літературі часто користуються поняттями компетенції і компетентності як синонімами, без їх розрізнення. Це пов'язано з казусами й непорозуміннями перекладу термінів *competence / competency* на українську та російську мови. На теренах колишнього Радянського Союзу вчені досягли згоди під термінами компетентність і компетенція розуміти різні поняття. Хуторський А.В., наприклад, наполягає на їх поділі і співвідношенні між собою як *загального* та *індивідуального* в змісті компетентісної освіти. А тому компетенцію, на його думку, слід розглядати як відчужену, наперед задану *загальну* соціальну вимогу (норму) до освітньої підготовки учня, необхідну для його якісної продуктивної діяльності в певній сфері. «... в документах, материалах ЮНЕСКО очерчивается круг компетенций, которые уже должны (!) рассматриваться всеми как желаемый результат образования.» [5]. Тоді як компетентність, це вже сукупність його *індивідуальних* (особистісних) якостей – від смислових і світоглядних (навіщо мені необхідна дана компетенція) до рефлексивно-оцінювальних (наскільки успішно я застосовую цю компетенцію в житті) і мінімальний досвід, які вже склалися що до діяльності в заданій сфері [13], [14]. Введенський В. М. [3] наполягає, що компетентними слід вважати не просто осіб, які мають великий досвід в будь-якій сфері професійної діяльності, а тих, хто має особливий тип організації предметно-специфічних знань в цій галузі і здатен до прийняття ефективних рішень.

Відмінності між поняттями «компетенція» і «компетентність» вбачає і І.О. Зимня [5], де останнє вона трактує як інтелектуально і особистісно-зумовлений досвід соціально-професійної життєдіяльності людини, що ґрунтується на знаннях.

Метою статті є аналіз літературних даних щодо складу групи професійної компетенції вчителя фізики та вдосконалення наявних структур його професійної (педагогічної) компетентності.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах взаємопроникнення різних культур і економік – світової глобалізації спільними постають і проблеми освіти з питаннями її цілей і пріоритетів. Серед міжнародних організацій, що займаються питаннями освіти, найбільш відомі такі як ЮНЕСКО (UNESCO) – Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, The European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) – Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти, The European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) – Європейський реєстр якості з вищої освіти, Council of Europe – Рада Європи, European Commission – Європейська Комісія та інші.

Педагоги європейської спільноти та США виходять із поєднання економічного розвитку держави з її освітньою політикою. І, у зв'язку з переходом до компетентісно орієнтованої освіти, виділяють певний список компетенцій. Такого підходу дотримуються й дослідники в Україні. Слід зазначити, що в сучасній педагогіці однозначно регламентованого переліку компетенцій не існує. Не зважаючи на те, що компетенції це поняття багатогранні й переплітаються між собою, більшість учених сучасності є прихильниками чіткої систематизації компетенцій і визначають цілком певні обмежені групи ключових компетенцій. І.О. Зимня пропонує визначити наступну номенклатуру: а) самих компетенцій і б) набору компонентів, що входять в кожну з них [5]. Та навіть наявні групи ключових компетенцій європейського і вітчизняного варіантів відрізняються між собою.

Парламентом і Радою Європи в рекомендаціях від 18 грудня 2006 року про ключові компетенції навчання протягом життя (2006/962 / EC) запропоновані Рамкові Установки (Framework), що містять вісім ключових компетенцій [7]:

- Спілкування рідною мовою.
- Спілкування на іноземних мовах.
- Математична грамотність та базові наукові і технологічні компетенції.
- ІКТ - компетенція.
- Здатність до навчання.
- Соціальні та громадянські компетенції.
- Почуття новаторства і підприємництва.
- Обізнаність і здатність самовираження в культурній сфері.

Рамкові Установки (Framework) щодо національних ключових компетенцій України і Росії мають дуже багато спільного із європейськими. Незначні розбіжності пов'язані із структуризацією: виділенням, деталізацією та посиленням окремих компетенцій [2], [6], [12]. Тож питання однозначно регламентованого переліку компетенцій залишається відкритим і є предметом подальших дискусій. Деталізація ж ключових компетенцій (набір компонентів, що входять в кожну з них), надалі, може бути використаною для визначення

міри їх сформованості та, відповідно, для моніторингу рівня компетентності. Це ж і буде відповідь на аспект «наукованості» компетентності [8], а саме здатності всіх індивідуумів опанувати цими складними утвореннями. Компетентність може мати різні рівні від найнижчого – початкового (базового), до найвищого – професійного. Підвищення рівня компетентності відбувається «... не шляхом автоматизації та перетворення на навичку, а шляхом інтеграції з іншими знаннями, уміннями, навичками ... через усвідомлення загальної основи діяльності...» [4]. Тому автори [2] рекомендують вважати компетентності тими індикаторами, що дозволяють визначити готовність особистості до життя, її подальшого розвитку та до активної участі у житті суспільства.

Ключові компетенції це свого роду «ключі від замків» на участь особистості в економічному і соціальному розвитку країни. Ключові, або загальнолюдські компетенції мають бути притаманні кожному громадянину суспільства і сприяти його розвитку для забезпечення статусу соціально активного громадянства. Професійні ж компетенції, на нашу думку, мають доповнювати й посилювати ключові.

Тож компетенції – це замовлення суспільства на необхідну підготовку людини до життєдіяльності в ньому, а компетентність – це ступінь сформованості компетенцій у конкретної особистості. Унаслідок особистісної приналежності компетентності виникає поняття її рівня, а відповідно і його моніторингу. У роботі [10] запропоновано модель корпоративного стандарту ІКТ- компетентності науково-педагогічних працівників сучасного вишу подавати відповідно до основних видів діяльності викладача університету, виділяючи три рівні: базовий, поглиблений та професійний.

Наостанок, дискусію узгодження термінології поняття компетентність / компетенція хотілося б завершити цитатою одного із героїв радянського художнього фільму режисера Станіслава Росточького за повістю Сергія Антонова «Дело было в Пенькове»: «Может быть сон без сновидений, но не может быть сновидений без сна», – так і компетенції можуть бути без компетентності, але не може бути компетентності без компетенцій.

Розглядаючи відмінності між звичайною сумою знань, умінь і навичок та компетентністю Головань М. С. підкреслює, що остання відноситься до поняття іншого значеннєвого ряду, а саме, компетентність – це інтегрований результат освіти, співвіднесений з ціннісними і смисловими характеристиками особи та має практико-орієнтовану спрямованість, що:

- на відміну від знання – існує у формі діяльності (реальної чи мисленнєвої), а не лише інформації про неї;
- на відміну від уміння – здатна до перенесення (пов'язана з цілим класом предметів впливу);
- на відміну від навички – усвідомлена (передбачає етап визначення мети) [4].

Формування компетентності на базі групи ключових компетенцій має відбуватись протягом усього життя в усіх сферах життєдіяльності особистості починаючи з дитячих ігор малюків і закінчуючи трудовою діяльністю у дорослому віці, а не лише під час навчання в освітньому закладі. Здобуття професії лише зміщує центр ваги формування більш високого рівня компетентності в бік однієї чи декількох ключових компетенцій з відповідним їх посиленням та/або доповненням додатковими компетенціями. Для формування професійної компетентності вчителя вітчизняні й російські науковці доповнюють групу ключових компетенцій двома додатковими групами: базовими й спеціальними компетенціями. Разом із тим одностайної думки про наповнення цих груп не існує. Іноді, професійну компетентність вчителя, дослідники розглядають у вигляді складових компетентностей, підґрунтям для формування яких є групи ключових, базових і спеціальних компетенцій. З аналізу публікацій, стосовно проблеми фахових компетентностей вчителя, Скворцова С.О. зробила висновок, що «... класифікація видів професійної компетентності педагога здійснюється за видами професійної діяльності, за сферами професійного впливу, за галузями професійного знання, за здібностями» [11]. А відсутність єдиного підходу до класифікації видів професійної компетентності педагога, у свою чергу, породжує велике різноманіття її складових компетентностей, що зустрічаються в публікаціях.

Учитель – це творець і активний учасник педагогічного процесу. Основною його функцією є втілення в життя національної освітньої політики. Професійна діяльність учителя полягає в управлінні процесами навчання, виховання й розвитку. Вчителеві, так же як і представникові будь-якої іншої професії, притаманні певні групи відповідних базових і спеціальних компетенцій, які мають доповнювати й посилювати ключові. Тож і список професійних компетенцій вчителя має визначатись виходячи з притаманних йому способів діяльності.

Список професійних компетенцій вчителя фізики

1. Ключові компетенції.
2. Базові компетенції:
  - психолого-педагогічні;
  - загальнонаукові;
  - ІКТ - компетенції.
3. Спеціальні компетенції:
  - з фізики та методики її викладання.

Висновки. Тож під професійною компетентністю вчителя слід розуміти його особисту здатність до ефективного здійснення педагогічної діяльності, обумовлену високим ступенем сформованості ключових, психолого-педагогічних, загальнонаукових, ІКТ- та предметно-методичних компетенцій. А внаслідок того, що компетентність – це ступінь сформованості компетенцій у конкретної особистості, кожен учитель є уособленням професійної (педагогічної) компетентності певного рівня. З іншого боку, часто виокремлюють ступені сформованості кожної зі складових груп професійної компетенції вчителя фізики, отримуючи певні рівні відповідних компетентностей, які є компонентами його професійної компетентності:

- психолого-педагогічну компетентність;
- загальнонаукову компетентність;
- ІКТ – компетентність;
- компетентність з фізики та методики її викладання.

Підґрунтям для формування кожної компоненти професійної компетентності вчителя фізики є ціла низка компетенцій у межах відповідної групи. Подібно до того як більшість учених сучасності є прихильниками чіткої систематизації компетенцій і визначають цілком певні обмежені групи ключових компетенцій, на наш погляд, немає потреби у подальшому виокремленні компетентностей в межах кожної компоненти професійної компетентності вчителя фізики. А ступінь сформованості компетенцій у межах відповідної групи, у конкретної особистості, використовувати у моніторингу рівня компетентності відповідної компоненти професійної компетентності вчителя фізики, або його професійної компетентності в цілому.

Список використаних джерел

1. Байденко В. И. Компетенции в профессиональном образовании (К освоению компетентностного подхода) // Высшее образование в России. 2004. – №11. – С. 3-13.
2. Биков В. Ю. Основы стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України [Текст]: метод. реком. / В. Ю. Биков, О. В. Білоус, Ю. М. Богачков та ін.; за заг. ред. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна, О. В. Овчарук. – К.: Атіка, 2010. – 88 с.
3. Введенский В. Н. Моделирование профессиональной компетентности педагога. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://portalus.ru/modules/shkola/rus_readme.php?subaction=showfull&id=1193142520&archive=1195596785&start_from=&ucat=&
4. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_VM/Holovan_03.pdf
5. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата современного образования [Електронний ресурс] / И. А. Зимняя // Интернет-журнал «Эйдос». – Режим доступа: <http://www.eidos.ru/journal/2006/0505.htm>
6. Ключевые компетенции. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://noored.ee/ru/kluchevye-kompetencii>
7. Ключевые компетенции для обучения в течение всей жизни. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://adukatar.net/klyuchevy-e-kompetentsii-dlya-obucheniya-v-techenie-vsej-zhizni/>
8. Локшина О. І. «Компетентнісна» ідея в освіті зарубіжжя: успіхи та проблеми реалізації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/7124/1/%D0%9B%D0%BE%D0%BA%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%9E_%D0%86.pdf
9. Ляшенко О. І. Пріоритети розвитку української школи в умовах реформування освіти. // 36. Наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П. С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. – Вип. 22: Дидактичні механізми дієвого формування компетентнісних якостей майбутніх фахівців фізико-технологічних спеціальностей. – С. 39-42.
10. Морзе Н. В. Модель стандарту ІКТ-компетентності викладачів університету в контексті підвищення якості освіти [Текст] / Н. В. Морзе, А. Б. Кочарян // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2014. – Т. 43, Вип. 5. – С. 27-39.
11. Скворцова С. О. Види професійної компетентності вчителя [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/journals/2009/NiO_10_2009/pedagogika/Skvortsova.htm
12. Технология проектирования ключевых и предметных компетенций. – Режим доступа: <http://www.bestreferat.ru/referat-88535.html>
13. Хуторской А.В. Дидактическая эвристика. Теория и технология креативного обучения. – М.: Изд-во МГУ, 2003. – 416 с.
14. Хуторской А. В., Хуторская Л. Н. Компетентность как дидактическое понятие: содержание, структура и модели конструирования // Проектирование и организация самостоятельной работы студентов в контексте компетентностного подхода: Межвузовский сб. науч. тр. / Под ред. А.А. Орлова. – Тула: Изд-во Тул. гос. пед. ун- та им. Л.Н. Толстого, 2008. – Вып. 1. – С.117-137.

References

1. Baydenko V. I. Competencies in vocational education (To master the competency approach) // Vyishee obrazovanie v Rossii. 2004. – #11. – s. 3-13. (in Russian)
2. Bykov V. Yu. Fundamentals of Standardization of Information and Communication Competencies in the Education System of Ukraine [Text]: metod. rekom. / V. Yu. Bykov, O. V. Bilous, Yu. M. Bohachkov ta in.; za zah. red. V. Yu. Bykova, O. M. Spirina, O. V. Ovcharuk. – K.: Atika, 2010. – 88 s. (in Ukrainian)
3. V. N. Vvedenskiy. Modeling of professional competency of the teacher. [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupa: http://portalus.ru/modules/shkola/rus_readme.php?subaction=showfull&id=1193142520&archive=1195596785&start_from=&ucat=&. (in Russian)
4. Holovan' M. S. Competence and competency: experience of theory, theory of experience. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_VM/Holovan_03.pdf. (in Ukrainian)
5. Zimnyaya I. A. Key competencies - the result of a new paradigm of modern education [Elektronnyy resurs] / I. A. Zimnyaya // Internet-zhurnal «Eydos». – Rezhim dostupa: <http://www.eidos.ru/journal/2006/0505.htm>. (in Russian)
6. Key competencies.. [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupa: <http://noored.ee/ru/kluchevye-kompetencii>
7. Key competences for lifelong learning. [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupa: <http://adukatar.net/klyuchevye-kompetentsii-dlya-obucheniya-v-techenie-vsej-zhizni/>. (in Russian)
8. Lokshyna O. I. Idea of competency in the education of foreign countries: successes and problems of implementation. [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupu: http://lib.iitta.gov.ua/7124/1/%D0%9B%D0%BE%D0%BA%D1%88%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%9E._%D0%86.pdf. (in Ukrainian)
9. Lyashenko O. I. Priorities for the development of the Ukrainian school in the context of reforming education. // Zb. Naukovykh prats' Kam'yanets'-Podil's'koho natsional'noho universytetu imeni Ivana Ohiyenka. Seriya pedahohichna / [redkol.: P. S. Atamanchuk (holova, nauk. red.) ta in.]. – Kam'yanets'-Podil's'kyy: Kam'yanets'-Podil's'kyy natsional'nyy universytet imeni Ivana Ohiyenka, 2016. – Vyp. 22: Dydaktychni mekhanizmy diyevoho formuvannya kompetentnisnykh yakostey maybutnikh fakhivtsiv fizyko-tekhnologichnykh spetsial'nostey. – S. 39-42. (in Ukrainian)
10. Morze N. V. Model of the standard of ICT competency of university teachers in the context of improving the quality of education [Text] / N. V. Morze, A. B. Kocharyan // Informatsiyi tekhnolohiyi i zasoby navchannya. – 2014. – T. 43, Vyp. 5. – S. 27-39. (in Ukrainian)
11. Skvortsova S. O. Types of teacher's professional competency [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupu: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/journals/2009/NiO_10_2009/pedagogika/Skvortsova.htm (in Ukrainian)
12. Technology for designing key subject competencies. – Rezhim dostupa: <http://www.bestreferat.ru/referat-88535.html>.
13. Hutorskoy A. V. Didactic heuristics. Theory and technology of creative learning. – M.: Izd-vo MGU, 2003. – 416s. (in Russian)
14. Hutorskoy A. V., Hutorskaya L. N. Competency as didactic concept: content, structure and design models // Proektirovanie i organizatsiya samostoyatelnoy raboty studentov v kontekste kompetentnostnogo podhoda: Mezhvuzovskiy sb. nauch. tr. / Pod red. A. A. Orlova. – Tula: Izd-vo Tul. gos. ped. un- ta im. L. N. Tolstogo, 2008. – Vyip. 1. – S.117 – 137. (in Russian)

**PROFESSIONAL COMPETENCY OF THE TEACHER OF PHYSICS
AS A PERSONAL LEVEL OF FORMATION OF ITS COMPETENCIES**

Volodymyr Tkachenko

Kirovograd State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko, Ukraine

Evgenia Cherevan

State Higher Education Institute "Donbass State Pedagogical University", Ukraine

Abstract. *The essence of the concepts of competence / competence point of view that competence is the order of society necessary for the preparation of man for life in it, and competence is the degree of competence in a particular individual.*

The teacher, as the representative of any other profession, has certain group, the relevant core and specific competencies that should complement and reinforce the key. The list of professional competencies of teachers of physics should be determined on the basis of his inherent activity and consist of certain limited groups of competences: key competences; basic (psychological and pedagogical, General scientific and ICT) competencies and specific competencies in physics and its teaching methods.

The degree of formation of these groups of competencies with a specific teacher is a reflection of his level of professional (pedagogical) competence. Highlighting the extent of formation of each of the constituent groups of the professional competence of teachers, it is possible to consider certain levels of competence that are components of

professional competence of teachers. For teacher's competence: psychological and educational; scientific; ICT and physics and methods of teaching.

Different approaches to the classification of the types of professional competence of teacher of physics give rise to the great variety of its constituent competences, which are found in the literature.

Key words: *competence, competency, professional pedagogical activity, teacher of physics, professional competency, levels of competency, components of professional competency of the teacher of physics.*